

ЗАПОБІГАННЯ ПОРУШЕННЯМ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В Е-КОМЕРЦІЇ (ДОСВІД ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ПРАКТИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ)

EUROPEAN EXPERIENCE IN PREVENTING IPR INFRINGEMENT IN E-COMMERCE: LESSONS FOR UKRAINE

Романюк У.В.,

*кандидат юридичних наук,
науковий співробітник відділу дослідження митних зобов'язань
Науково-дослідного центру митної справи
Науково-дослідного інституту фіскальної політики
Університету державної фіскальної служби*

Стаття присвячена питанням захисту прав інтелектуальної власності в е-комерції. Проаналізовано основний понятійно-категорійний апарат у сфері захисту прав інтелектуальної власності в електронній комерції та на основі цього аналізу розмежовано поняття «фальсифікат», «контрафакт», «піратська продукція», «неоригінальна продукція», «підробка». Зроблено висновок про те, що поняття «контрафактна продукція» ширше, ніж поняття «фальсифікат», оскільки на практиці фальсифіковану продукцію можна розглядати як вид контрафактної. Фальсифікована продукція завжди є контрафактною, але не вся контрафактна продукція є фальсифікованою.

Досліджено міжнародний та зарубіжний досвід запобігання порушенням прав інтелектуальної власності шляхом аналізу низки нормативно-правових актів Європейського Союзу, Європейської Комісії, а також судових рішень Республіки Польща. Зроблено висновки про те, що європейська та польська судова практика має слугувати «орієнтиром» для правозастосування в Україні під час вирішення питання притягнення до відповідальності осіб, які діють в межах відносин електронної комерції в частині охорони прав інтелектуальної власності. Установлено, що важливим чинником ефективної охорони прав інтелектуальної власності є можливість надійної ідентифікації учасників електронної торгівлі у формі, яку учасники таких правовідносин вважатимуть для себе необхідною та достатньо інформаційною. Можливим напрямом вирішення проблеми ідентифікації сторін електронної торгівлі виступають сучасні біометричні технології. Особливу увагу в питаннях запобігання порушенням у сфері прав інтелектуальної власності в е-комерції варто зосередити на широкому запровадженні методів біометричного контролю та захисту, в основі яких лежать методи математичної статистики та теорії ймовірностей. За допомогою біометрії дається точна характеристика значення ознаки, яка вивчається, встановлюється вірогідність подібності або відмінності цієї ознаки.

Ключові слова: інтелектуальна власність, право інтелектуальної власності, електронна комерція, захист прав інтелектуальної власності, порушення у сфері прав інтелектуальної власності в е-комерції.

The paper is dedicated to issues of protection of Intellectual Property Rights in e-commerce. The basic conceptual and categorical apparatus in the field of protection of intellectual property rights in e-commerce is analyzed and on the basis of this analysis the concepts "falsification", "counterfeit", "pirated products", "non-original products", "fake" are separated. There is concluded that the concept of "counterfeit products" is wider than the concept of "counterfeit" as in practice counterfeit products can be determined as a type of counterfeit. Falsification is always counterfeit, but not all counterfeit products are falsification.

The international and foreign experience of preventing the infringement of intellectual property rights by analyzing a number of legal acts of the European Union, the European Commission, as well as court decisions of the Republic of Poland are explored. It has been concluded that European and Polish jurisprudence should serve as a "benchmark" for enforcement in Ukraine in resolving the issue of bringing to justice those who act within the framework of e-commerce relations in the field of protection of Intellectual Property Rights. It is justified that an important factor of effective protection of Intellectual Property Rights is the possibility of reliable identification of e-commerce participants in the form that the participants of such legal relations will consider necessary and sufficiently informative. Modern biometric technologies are a possible way of solving the problem of identifying e-commerce parties. Particular attention in the field of e-commerce Intellectual Property Rights prevention should focus on the widespread adoption of biometric control and protection methods, which underlie mathematical statistics and probability theory. Biometrics gives an accurate description of the value of the feature under study; establishes the likelihood of similarity or difference of this feature.

Key words: intellectual property, Intellectual Property Rights, e-commerce, protection of Intellectual Property Rights, offenses in the field of Intellectual Property Rights in e-commerce.

Постановка проблеми. На початку XXI століття в науковий та практичний обіг увійшли категорії «електронна торгівля» та «електронна комерція». Важливим фактором, який сприяє розвитку електронної комерції, є стрімке вдосконалення комп'ютерних технологій та розповсюдження доступу до Інтернет-мережі, що, зі свого боку, потребує комплексного вирішення технічних, організаційних та правових питань, зокрема, й захисту прав інтелектуальної власності (далі – ПІВ). Все більше правочинів у торгівлі здійснюється за допомогою електронного обміну даними, які передбачають використання альтернативних паперовим варіантам засобів передачі і зберігання юридично значимої інформації і тому все частіше застосовуються в цивільних правовідносинах. Ця тенденція не останнім чином стосується й ринку України. За даними Ecommerce Europe (асоціації, яка представляє більше ніж 25 тис. компаній, які займаються онлайн-продажем товарів та послуг споживачам у Європі), обсяг українського ринку інтернет-торгівлі у 2015 р. склав 1,058 млрд євро за середньозваженим річним курсом гривні до євро €1=UAH24.23,

тобто 25,6 млрд грн. [1]. Європейський обіг в електронній торгівлі збільшився на 15% до 530 млрд євро в 2016 році, а Україна побачила зростання на 31% [2]. Україна стає учасником загальноєвропейського процесу розбудови суспільства внаслідок підписання Угоди про асоціацію. Це зумовлює об'єктивну необхідність адаптації української системи нормативного регулювання у всіх сферах суспільно-політичного, економічного життя, серед інших – у сфері захисту ПІВ, зокрема, у сфері електронної комерції, здійснюваної щодо товарів, які містять об'єкти ПІВ. Одним з елементів такого адаптаційного процесу є імплементація норм європейського законодавства з питань дотримання ПІВ. Питання використання електронних технологій та захисту ПІВ перебувають у прямій залежності. Водночас, необхідно оцінити й окремі аспекти порушення ПІВ в е-комерції, що зумовлює актуальність дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання електронної комерції під різним кутом досліджували такі науковці: Ю. Борисова, В. Дубішев, В. Желіховський, В. Резнікова, О. Сидорова, Є. Стрельчук, Т. Тардаскіна,

А. Шаблієнко та інші. Однак при цьому проблема захисту ПІВ у процесі реалізації е-комерції залишилася практично поза увагою дослідників.

Формулювання цілей статті (постановка завдання).

Метою статті є дослідження європейського досвіду запобігання порушенням ПІВ в е-комерції задля раціоналізації української практики у цій сфері.

Виклад основного матеріалу дослідження. Як відомо, охорона ПІВ стимулює інноваційну діяльність і розвиток галузей, в основі яких лежать знання, а також активізує міжнародну торгівлю і створює сприятливий клімат для прямих інвестицій та науково-технічного обміну. Але, якщо в окремій державі не сформований повноцінний механізм охорони ПІВ, або він носить декларативний характер, то це призводить до суттєвого зростання рівня правопорушень, контрафакції та піратства. Це вимагає пошуку засобів ефективного захисту порушених прав, імплементації в національне законодавство міжнародних стандартів у сфері інтелектуальної власності (далі – ІВ). До того ж варто нагадати, що світова спільнота сьогодні б'є на сполох, адже виробництво, ввезення/вивезення контрафактних товарів, оптова й роздрібна торгівля ними через мережу Інтернет – це незворотні процеси деградації у сфері захисту та охорони ІВ, які набрали ознак масовості, інтернаціональності, конвеєрного забарвлення. «Злочинці зараз можуть підробити практично все, що ми споживаємо. Тому нам треба шукати нові способи боротьби із цим негативним явищем, постійно вдосконалюючи свою роботу. Адже нині підробляють не тільки товари, а й документи на продукцію», – зауважив координатор із питань боротьби з підробками та піратством Всесвітньої митної організації (WCO) Крістоф Ціммерман [3].

Охорона ПІВ ґрунтується на тезі, що власник ПІВ має законне право на прибуток, отриманий від експлуатації цих прав. Відповідно до п. 7 ст. 3 (Визначення термінів) Закону України «Про електронну комерцію» «електронний правочин – дія особи, спрямована на набуття, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків, здійснена з використанням інформаційно-телекомунікаційних систем» [4]. Таким чином, законодавство України містить вихідні положення, які визначають поняття «електронний правочин».

Характер правовідносин у сфері електронної торгівлі, а в юридичній науці розповсюдженою є позиція, що терміном «електронна торгівля» повинні охоплюватися правочини, предметом яких є реалізація товарів із використанням електронних засобів [5], дозволяє визнати їх договором публічним (в якому одна сторона – підприємець – взяла на себе обов'язок здійснювати продаж товарів, виконання робіт або надання послуг кожному, хто до неї звернеться).

Без ефективного забезпечення ПІВ в електронній комерції система захисту ІВ була б незавершеною, оскільки правовласники будуть позбавлені механізмів запобігання порушенням прав та відшкодування завданих їм збитків.

На рівні Європейського Союзу Директива від 29 квітня 2004 року про захист прав інтелектуальної власності (“on the enforcement of intellectual property rights” або “IPRED”) [6] вимагає від усіх держав-членів застосовувати ефективні запобіжні та пропорційні засоби захисту й покарання стосовно осіб, які беруть участь у процесі інтелектуальної підробки та піратстві, і має на меті створити рівні умови для власників прав у ЄС.

Це означає, що всі країни ЄС передбачають мінімальний набір подібних заходів для правовласників відстоювати свої ПІВ перед цивільними судами. Сама Директива щодо забезпечення захисту ПІВ застосовується лише до забезпечення виконання прав у цивільному судочинстві. Таким чином, на нормативному рівні чітко визначено два основних види можливих порушень ПІВ: *піратство* та *підробка товарів*.

Піратство зазвичай пов'язане з актом несанкціонованого відтворення об'єктів ПІВ, часто у формі копіювання творів, захищених авторським правом, таких як фільми, музичні композиції, малюнки, артплакати тощо. З іншого боку, підробка означає виробництво підроблених товарів, що прямо вводить в оману споживачів. Інакше кажучи, підроблений товар – це несанкціонована копія оригінального продукту. Часто підробка має торговельну марку або інше позначення, ідентичну (або схожу) торговій марці оригінального товару.

Таким чином, головна відмінність між *піратством* та *підробкою товарів* полягає в тому, що підробка, на відміну від піратства, передбачає використання торгових марок для підроблених копій для доповнення й удосконалення обману кінцевого споживача. Особливим нюансом, який ускладнює процес правової охорони ІВ, є суб'єктна структура правовідносин в електронній комерції. Досить часто розповсюджувач контенту, що містить ПІВ, не володіє достовірною інформацією щодо прав та обмежень на використання такого контенту. Добросовісно введений в оману, такий розповсюджувач вводить в оману й кінцевого споживача. Ось чому так важливо вибудовувати ступеневу систему захисту ПІВ під час учинення електронних правочинів.

Як для європейської практики, так і для української правової системи такі поняття, як «фальсифікат», «контрафакт», «піратська продукція», «неоригінальна продукція», «підробка» стають дедалі більш поширеними. Проте українське право містить більшу гаму категорій, які описують можливі різновиди порушень ПІВ. Відсутність уніфікованого підходу негативно впливає на правозастосовну діяльність.

Говорячи про фальсифіковану продукцію, необхідно зазначити, що згідно з Академічним тлумачним словником української мови, «фальсифікат» – це підроблена річ, яку видають за справжню; підробка [7, с. 555]. У Законі України «Про захист прав споживачів» надається тлумачення поняття «фальсифікована продукція» під яким розуміється продукція, виготовлена з порушенням технології або неправомірним використанням знака для товарів та послуг, чи копіюванням форми, упаковки, зовнішнього оформлення, а так само неправомірним відтворенням товару іншої особи [8], а в Законі України «Про лікарські засоби» – визначенню «фальсифікований лікарський засіб», під яким пропонується розуміти лікарський засіб, який умисно промаркований неідентично (невідповідно) відомостям (одній або декільком із них) про лікарський засіб із відповідною назвою, які внесені до Державного реєстру лікарських засобів України, а так само лікарський засіб, умисно підроблений в інший спосіб, і не відповідає відомостям (одній або декільком з них), у тому числі складу, про лікарський засіб із відповідною назвою, що внесені до Державного реєстру лікарських засобів України [9].

У Кодексі України про адміністративні правопорушення передбачена адміністративна відповідальність за зберігання або транспортування алкогольних напоїв чи тютюнових виробів з підробленими чи фальсифікованими марками акцизного збору посадовими особами підприємств-виробників, імпортерів і продавців цих товарів (стаття 164-5), за фальсифікацію засобів вимірювання (стаття 171-2), за виготовлення, придбання або зберігання з метою реалізації фальсифікованих алкогольних напоїв чи тютюнових виробів, а так само виготовлення, придбання або зберігання з метою реалізації або використання за призначенням обладнання для вироблення фальсифікованих алкогольних напоїв чи тютюнових виробів (стаття 177-2) тощо [10].

Таким чином, можна зробити висновок, що контрафактна продукція – поняття ширше, ніж фальсифікована. Фальсифіковану продукцію можна розглядати як вид

контрафактною. Фальсифікована продукція завжди є контрафактною, але не вся контрафактна продукція є фальсифікованою. Таке твердження можна підтвердити на прикладі ввезення транспортних засобів або товарів всесвітньовідомих торговельних марок «Шанель», «Діор». Так, транспортні засоби та такі товари можуть бути оригінальними, однак у зв'язку з тим, що вони ввозяться з метою реалізації без дозволу та відома правласника, вважаються контрафактними, оскільки порушують охоронювані законом права. А вже товари, наприклад, парфуми, виготовлені під виглядом відомих торговельних марок, ввозяться з метою реалізації, є і фальсифікованими, і контрафактними. Потрібно зауважити, що фальсифікації на українському ринку піддаються дедалі частіше такі товари як лікарські засоби, продукти харчування (зокрема дитячі), іграшки, алкогольні напої, взуття, техніка тощо, які призводить до летальних випадків.

Зрозуміло, що першу «лінію охорони» мають становити правласники. Власники ПІВ повинні виявити порушення їхніх прав в Інтернеті (самозахист ПІВ). Інтернет створює широкий і постійно мінливий ландшафт для різних типів порушень закону (наприклад, підробка торговельних марок, порушення доменних імен, рекламний пристрій хай-джек, використання технології „screen scraping” тощо), що ускладнює виявлення власниками їх ПІВ. Тим не менш, спеціалізовані юридичні фірми вже сьогодні пропонують інструменти та послуги для моніторингу порушень в Інтернеті, а також допомогу для збору інформації, необхідної для ефективної боротьби з такими порушеннями. Зрозуміло, що після збору необхідної інформації правласники повинні вдосконалювати стратегію забезпечення прав в Інтернеті, яка спрямована на життя організаційних, технічних та економічних заходів зменшення кількості порушень. Водночас бюджет видатків на досягнення цієї мети повинен відповідати характеру забезпечувальних заходів.

Наступний рівень – це суб'єкти розповсюдження (власники сайтів). Найвідоміші, доступні та найпростіші інструменти правозастосування в Інтернеті, доступні власникам та користувачам сайтів, – це системи сповіщення та видалення, де власники ПІВ можуть подавати скаргу безпосередньо на вебсайт, на якому вони виявили порушення, а товар буквально «видаляється» з такого вебсайту.

Найпопулярніші вебсайти електронної комерції часто пропонують цей варіант. Навпаки, справа в тому, що менш популярні та/або незаконні вебсайти можуть не робити цього, змушуючи власників прав використовувати інші засоби забезпечення своїх прав, а саме власники прав можуть звернутися до Інтернет-провайдерів та постачальників платіжних послуг для виявлення винних порушення через ці сайти. Однак коли підробка та піратство стають усе більш досконалими через швидкий розвиток технологій, системи сповіщення та видалення вважаються недостатнім засобом забезпечення прав в Інтернеті. Для того, щоб доповнити ці системи, Європейська Комісія рекомендує онлайн-посередникам, а саме постачальникам послуг, вживати активних заходів для боротьби з наявністю незаконного контенту [11]. Ці заходи можуть містити використання автоматизованих засобів для виявлення незаконного вмісту, який видається дуже ефективним [12].

Таким чином, суб'єкти провадження електронної комерції повинні бути готові взяти на себе більшу відповідальність у сфері захисту ІВ – як своїх, так і, перш за все, прав власників інших товарних марок, географічних позначень, авторських прав, які розміщені на їх платформах електронної комерції. Для тих, хто започатковує бізнес у сфері електронної комерції, може бути корисним провести експертизу власної бізнес-моделі та проаналізувати, чи є підвищений ризик порушення ПІВ щодо пропонування товарів чи послуг. Якщо такий ризик існує, то такий підприємець повинен упродовжувати на своєму

підприємстві систему нагляду за дотриманням вимог охорони ІВ та бути готовим до співпраці із власниками товарів чи послуг, яку він пропонує на своїх платформах.

Вищезазначені елементи, безумовно, повинні мінімізувати ризик майбутньої діяльності, пов'язаної з порушеннями ПІВ, а отже, це значно зменшить кількість майбутніх судових спорів. Однак, незважаючи на це, підприємець, який працює в галузі електронної комерції, повинен бути готовий посилити відповідальність, пов'язану з ризиком порушення ПІВ. З іншого боку, вживання вищевказаних заходів дозволить підприємцю бути добре підготовленим до будь-яких майбутніх судових процесів, оскільки ризик їх виникнення не може бути повністю усунутий.

Проблема, яка викликає низку суперечок в останні роки в судовій практиці, – це відповідальність суб'єктів, які надають послуги електронними засобами. Такі підприємці часто надають ресурси для порушення ПІВ, не усвідомлюючи цього, й часто не мають засобів перевірити таке порушення.

Суду ЄС у своєму рішенні від 7 серпня 2018 року у справі C-521/17 на підставі Директиви 2000/31 / ЄС від 8 червня 2000 року про електронну комерцію спробував вирішити проблеми щодо обмеження відповідальності суб'єкта господарювання, який надає послуги з оренди та реєстрації ІР, в частині дозволу анонімно використовувати доменні імена та вебсайти. За оцінкою Суду ЄС, посилення на обмеження відповідальності суб'єкта господарювання за порушення ПІВ третіх осіб можуть використовуватися постачальником послуг лише у тому разі, якщо його діяльність суто технічна, автоматизована та «пасивна», а це означає, що він не знає інформації, що передається або зберігається клієнтами, і що він не грає активну роль, дозволяючи цим клієнтам оптимізувати свою діяльність в Інтернеті. Таке тлумачення є важливим у тому сенсі, що поширюється на будь-яких суб'єктів електронної комерції, що надають електронні послуги. Відповідно до судового тлумачення, будь-яке втручання цих суб'єктів в оброблюваний контент або торгування цим вмістом *унеможливує уникнення ними відповідальності*.

Зазначена європейська позиція знайшла своє підтвердження і в польській прецедентній практиці. Так, Апеляційний суд у Кракові у своєму рішенні від 18 вересня 2017 року. (I АСа 1494/15) чітко визначив, що через характер наданої електронної послуги та способу обробки інформації з боку відповідача не дозволяє йому скористатися виключенням щодо притягнення до відповідальності визначеним ст. 14 Закону «Про надання електронних послуг» від 18 липня 2002 р. Безпосередні обставини справи полягали в тому, що постачальник послуг (відповідач у справі) уклав договір з особою – користувачем порталу, зацікавленою в копіюванні файлу з аудіовізуальної роботи. На підставі цієї угоди відповідач зобов'язався забезпечити доступ та дозволити підготовленої копії твору (так зване «завантаження») в обмін на виплату винагороди. При цьому особа, яка хотіла отримати доступ до незаконно розповсюдженого аудіовізуального файлу, повинна була укласти договір не з користувачем, який розмістив файл, а з порталом відповідача. Отже, суд вважав, що постачальник послуг ставився до файлів із незаконними творами як до власних, а після сплати гонорару поділився файлами, які містять матеріали, захищені авторським правом, зокрема твори, на які він не володіє правами, і в результаті сам постачальник послуг став постачальником незаконного вмісту. *Тому неможливо припустити, що постачальник послуг не знав про неправомірний характер даних*, і тим більше, що його послуги мали суто технічний характер, оскільки конкретний зміст був предметом двох договорів.

У світлі цитованих судових рішень постачальник Інтернет-послуг може уникати відповідальності за порушення ПІВ, але в суворо визначеній ситуації, тобто суто автоматизованій обробці вмісту. Тому діяльність постачальника послуг повинна обмежуватися наданням технічних

ресурсів, тобто програмного забезпечення та простору на сервері, і будь-яка подальша діяльність, пов'язана з оброблюваним вмістом, може бути оцінена як перетинання тонкої лінії, яка відокремлює постачальника послуг від відповідальності за порушення ІВ у зв'язку з оброблюваним матеріалом.

Для України є в цьому контексті важливим досвід сусідньої Польщі. Польське законодавство у сфері охорони та захисту ПІВ також перебуває під адаптаційним впливом норм Європейського Союзу. Окремі особливості, передбачені законодавством, заслуговують на увагу та детальний аналіз. Безпосередньо питанням охорони авторського права присвячено положення Ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych [13] (Закон про авторські і суміжні права) та Ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej [14] (Закон про промислову власність).

Певний інтерес також становить структура нормативно-правового акту який регулює правову охорону авторських та суміжних прав (Ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych), яка містить окремий розділ, присвячений питанням адміністративної та кримінальної відповідальності за правопорушення у сфері ПІВ (ретроспективна юридична відповідальність). Наголосимо, що таке посилання не є поширеним у практиці. Фактично, зазначений нормативно-правовий акт є прикладом поєднання ретроспективної та позитивної відповідальності. Юридична відповідальність, тобто сукупність норм, що визначають можливість настання небажаних наслідків у випадку правопорушення, вже безпосередньо виконує функції позитивної відповідальності. Такі правові норми змушують осіб, воля яких розбігається з державною волею, порівняти свою поведінку із санкціонованими правилами, намагатись до якісного виконання покладених обов'язків. Така позитивна відповідальність, по-перше передбачає правомірну поведінку, по-друге, органічно пов'язана з почуттям обов'язку перед суспільством і, по-третє, виступає як сила, що попереджає правопорушника шляхом відпрацювання навичок і звичок правомірної поведінки.

Йдеться про Розділ 14 Ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Odpowiedzialność karna). Проаналізуємо окремі з положень цієї частини закону. Так, ст. 115 встановлює підстави притягнення до відповідальності за неправомірне використання твору через використання «введення в оману щодо авторства». Безпосередньо, це має таке формулювання: «Той, хто істотно змінює чи вводить в оману щодо авторства всієї чи частини чужого твору або художньої вистави, підлягає покаранню у вигляді штрафу, арешту або тюремного ув'язнення строком до 3 років». За ч. 2 ст. 115 передбачено кваліфікований випадок вчинення такого правопорушення: «Та ж санкція накладається на особу, яка розповсюджуючи твір в оригінальній формі, не вказує ім'я автора або псевдоніму автору оригінальної версії, або спотворює такий твір, фонограму, відеограму або трансляцію».

Відповідно до ст. 116 підлягає відповідальності особа, яка без дозволу або всупереч умовам договору публікує (оприлюднює) чиюсь роботу в оригінальній редакції (винна особа підлягає штрафу, обмеженню свободи або тюремному ув'язненню до 2 років). Якщо правопорушник здійснює дії, визначені у ч. 1 ст. 116 для отримання фінансової вигоди, то він підлягає тюремному ув'язненню до 3 років. Якщо злочинець обвинувачений у вчиненні злочину, зазначеного у ч. 1 ст. 116, має постійне джерело доходу з такої протиправної діяльності, то він підлягає тюремному ув'язненню від 6 місяців до 5 років.

Таким чином, у Республіці Польща створено ефективний механізм охорони та захисту ПІВ, що демонструє можливість органічного поєднання національних та загальноєвропейських традицій у сфері реалізації державної політики у цій сфері.

Таким чином, Європейська та польська судова практика має слугувати «орієнтиром» для правозастосування в Україні при вирішенні питань притягнення до відповідальності осіб, які діють в межах відносин електронної комерції у частині охорони ПІВ.

Ще одним важливим чинником є можливість надійної ідентифікації учасників електронної торгівлі (вчинення електронного правочину) та, відповідно, й більш ефективної охорони ПІВ, яка має відбуватися у формі, яку учасники таких правовідносин вважатимуть для себе необхідною та достатньо інформаційною. Можливим напрямом вирішення проблеми ідентифікації для сторін, які вимагатимуть максимального інформування про контрагента, виступають сучасні біометричні технології. Особливу увагу в сучасному світі привертає проблема широкого запровадження методів біометричного контролю та захисту, в основі якої лежать методи математичної статистики (біометрія – сукупність методів математичного опрацювання даних, одержаних при вимірюванні тіла або окремих органів організму. За допомогою біометрії, в основі якої лежить теорія ймовірностей, дається точна характеристика значення ознаки, яка вивчається, встановлюється вірогідність подібності або відмінності цієї ознаки).

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок. Отже, мережа Інтернет створила багато можливостей для підприємців, глобалізуючи міжнародну торгівлю, створюючи додаткові можливості доступу споживачів до різноманітних ринків товарів та послуг. Хоча переваги, пропоновані Інтернетом, є очевидними, ми повинні також пам'ятати про ймовірні небезпеки. У цьому сенсі Інтернет є ідеальною платформою для правопорушників, майданчиком для продажу підроблених товарів та вчинення шахрайства, створюючи можливість діяти анонімно. Сьогодні для підприємців важливо бути добре поінформованими про технологічні та правові інструменти, які можна використовувати для припинення та запобігання порушенню ПІВ в Інтернеті. Також, наголосимо, що ефективним засобом ідентифікації учасників електронних правочинів виступають біометричні технології, які мають доповнити способи підтвердження волевиявлення сторін в разі обов'язкової ідентифікації сторін угод укладених у сфері електронної комерції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Нікіфоров А., Михайлик С. Чому укладання договорів у сфері електронної комерції це не лише click та tap. *Юридична газета*. 2016. № 45(543). URL: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/chomu-ukladannya-dogovoriv-u-sferi-elektronnoyi-komerciyi-ce-nelisse-click-ta-tap.html>.
2. European Ecommerce Report 2017. Ecommerce continues to prosper in Europe, but markets grow at different speeds. URL: <https://www.ecommerce-europe.eu/press-item/european-ecommerce-report-2017-released-ecommerce-continues-prosper-europe-markets-grow-different-speeds>.
3. Розвиток і захист інтелектуальної власності в Україні. URL: http://sips.gov.ua/i_upload/file/Ukraine_IP_Report_UKRAINE_LR.pdf.
4. Про електронну комерцію: Закон України від 03.09.2015 № 675-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/675-19/print>.
5. Горшкова Л.В. Правовые проблемы регулирования частноправовых отношений международного характера в сети Интернет : автореф. дис. ... соискание науч. степени канд. юр. наук : спец. 12.00.03 «Гражданское право; предпринимательское право; семейное право; международное частное право (юридические науки)» / Министерство образования Российской Федерации. Московская государственная юридическая академия. Москва, 2005. 30 с.

6. Dyrektywa 2004/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32004L0048&from=LV>.
7. Словник української мови: в 11 томах. Том 10, 1979. 659 с. URL: <http://sum.in.ua/p/10/555/1>.
8. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 р. № 1023-XII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>.
9. Про лікарські засоби : Закон України від 04.04.1996 р. № 123/96-ВР: URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/123/96>.
10. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1–212-21) : Закон України від 07.12.1984 № 8073-X: URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
11. Zalecenie Komisji w sprawie środków skutecznego zwalczania niezgodnych z prawem treści online (C(2018) 1177 wersja ostateczna), Komisja Europejska (2018). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0334&from=FR>.
12. Memorandum of Understanding on the sale of counterfeit goods via the internet (COM(2017) 707 wersja ostateczna), Komisja Europejska (2017). URL: https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/intellectual-property/enforcement/memorandum-understanding-sale-counterfeit-goods-internet_en.
13. Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych. URL: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19940240083>
14. Ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej. URL: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20150001615>.